

โครงการร่วมสำรวจธรณีวิทยาบริเวณชายแดนไทย-มาเลเซีย

The Malaysia-Thailand Border Joint Geological Survey Project

ความเป็นมา

โครงการร่วมสำรวจธรณีวิทยาบริเวณชายแดนไทย-มาเลเซีย (The Malaysia-Thailand Border Joint Geological Survey Project) เป็นความร่วมมือทางวิชาการระหว่างกรมทรัพยากรธรณีกับกรมแร่และธรณีวิทยา ประเทศมาเลเซีย ภายใต้คณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมือไทย-มาเลเซีย เริ่มตั้งแต่ปี 2550 โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมสำรวจธรณีวิทยาบริเวณชายแดนไทย-มาเลเซีย (Malaysia-Thailand Border Joint Geological Survey Committee: MT-JGSC) เพื่อพิจารณาผลการดำเนินงานความร่วมมือการสำรวจทางวิชาการ และมีรูปแบบและขอบเขตของความร่วมมือ (Term of Reference: TOR) ตามบันทึกข้อตกลงร่วมกัน เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2543 ที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีสาระสำคัญของ TOR คือเป็นความร่วมมือของทั้งสองหน่วยงานในการสำรวจและจัดทำข้อมูลทางธรณีวิทยาและแหล่งแร่ บริเวณพื้นที่ตลอดแนวชายแดนห่างจากเส้นเขตแดนเข้าไปในแต่ละประเทศไม่เกิน 50 กิโลเมตร โดยให้คณะกรรมการทั้งสองประเทศเป็นผู้ร่วมดำเนินการ มีรูปแบบการจัดประชุมคณะกรรมการ ปีละ 2 ครั้ง และประชุมคณะกรรมการ (MT-JGSC) ปีละ 1 ครั้ง

การดำเนินงาน

โครงการเริ่มดำเนินการสำรวจตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2543 เป็นต้นมา โดยมีผลการสำรวจธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณีร่วมกัน แล้วนำมาจัดทำรายงานและแผนที่ธรณีวิทยาในระบบดิจิทัล ในช่วงปี 2543-2556 ได้ดำเนินการเสร็จแล้วรวมทั้งหมด 6 พื้นที่ ได้แก่

1. ปี 2543 – 2545 ดำเนินการในพื้นที่ Gubir-Sadao Transect
2. ปี 2545 ดำเนินการในพื้นที่ Batu Melintang – Sungai Kolok Transect
3. ปี 2546 ดำเนินการในพื้นที่ Pengalan Hulu-Betong Transect
4. ปี 2547 – 2552 ดำเนินการในพื้นที่ Bukit Batu Puteh –Satun Transect
5. ปี 2553 – 2554 ดำเนินการในพื้นที่ Belum –Hala Transect
6. ปี 2555 – 2556 ดำเนินการในพื้นที่ Langkawi-Tarutao Transect

หลังจากนั้นได้มีการขยายขอบเขตความร่วมมือเพิ่มเติมเพื่อให้ครอบคลุมเรื่องการวิจัยทางวิชาการเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ทางธรณีวิทยาของทั้งสองประเทศในระดับสากล การสำรวจธรณีวิทยาประยุกต์ การพัฒนาบุคลากรของทั้งสองหน่วยงาน รวมถึงการเพิ่มเติมกิจกรรมตอบสนองความต้องการของประชาชนของทั้งสองประเทศในเรื่องพลังงานและธรณีพิบัติภัย

ปัจจุบันมีการดำเนินงานโครงการทางวิชาการด้านทรัพยากรแร่ แหล่งอนุรักษ์และแหล่งท่องเที่ยวทางธรณี การวิจัยลำดับชั้นหินและซากดึกดำบรรพ์ ธรณีศึกษาธรณีพิบัติภัย และฐานข้อมูลธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณี ภายใต้แผนการดำเนินงาน ระยะ 5 ปี (ค.ศ. 2021-2025) โดยมุ่งเน้นกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพบุคลากร การเผยแพร่ผลงานวิชาการของโครงการฯ ในเวทีระดับนานาชาติ และการพัฒนาระบบฐานข้อมูลวิชาการของทั้งสองประเทศ เพื่อยกระดับงานวิชาการและศักยภาพของบุคลากร และสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจบริเวณชายแดน ด้วยความร่วมมือของทั้งสองฝ่ายที่มีมาอย่างยาวนานและแน่นแฟ้น เพื่อส่งเสริมให้ไทยและมาเลเซียเติบโตอย่างเข้มแข็งและมั่นคง

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. โอกาสในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ และแก้ปัญหาทางธรณีวิทยาารวมกัน ก่อให้เกิดการพัฒนาทักษะและศักยภาพด้านธรณีวิทยาและเสริมสร้างประสบการณ์ให้แก่บุคลากรของทั้งสองประเทศ ส่งผลเชิงบวกต่อความร่วมมือในการเชื่อมต่อข้อมูลธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณีและการรวมเป็นเครือข่ายธรณีพิบัติภัยในระดับสากล ตามพันธกิจการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ซึ่งช่วยสนับสนุนให้การเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ธรณีพิบัติภัยในอนาคตของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. การรวมตรวจสอบทางธรณีวิทยาและแหล่งทองเที่ยวทางธรณีวิทยา ในพื้นที่อุทยานธรณีสตูล ทางฝ่ายไทยได้รับทราบข้อเสนอแนะแนวทางบริหารจัดการเพื่อการเพิ่มคุณค่าทางวิชาการและมูลค่าในเชิงการท่องเที่ยวจากฝ่ายมาเลเซีย ซึ่งสามารถปรับนำไปใช้พัฒนายกระดับแหล่งธรณีวิทยาของไทยให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญมีคุณค่า และสร้างรายได้ให้กับประเทศต่อไป

3. ข้อมูลธรณีวิทยาและแหล่งทรัพยากรธรณีในโครงการรวมสำรวจธรณีวิทยาฯ บริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-มาเลเซีย ตั้งแต่จังหวัดนราธิวาส/รัฐกลันตัน ถึงจังหวัดสตูล/รัฐปะลิส สามารถนำไปใช้เป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานและการคมนาคมขนส่ง และการท่องเที่ยว บริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-มาเลเซีย ซึ่งสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนารวมสำหรับพื้นที่ชายแดนไทย-มาเลเซีย (Joint Development Strategy: JDS) และแผนงานพัฒนาเศรษฐกิจ 3 ฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (Indonesia-Malaysia Thailand Growth Triangle: IMT-GT)

4. การเผยแพร่ผลงานวิชาการของโครงการความร่วมมือไทย-มาเลเซีย ในเวทีการประชุมวิชาการนานาชาติและระหว่างประเทศ จะช่วยเสริมสร้างและยกระดับผลงานทางวิชาการของทั้งสองประเทศให้มีมาตรฐานในระดับสากล และสามารถนำไปต่อยอดก่อให้เกิดประโยชน์ให้ส่งผลถึงประชาชนและสังคมได้อย่างเป็นรูปธรรม